

1692

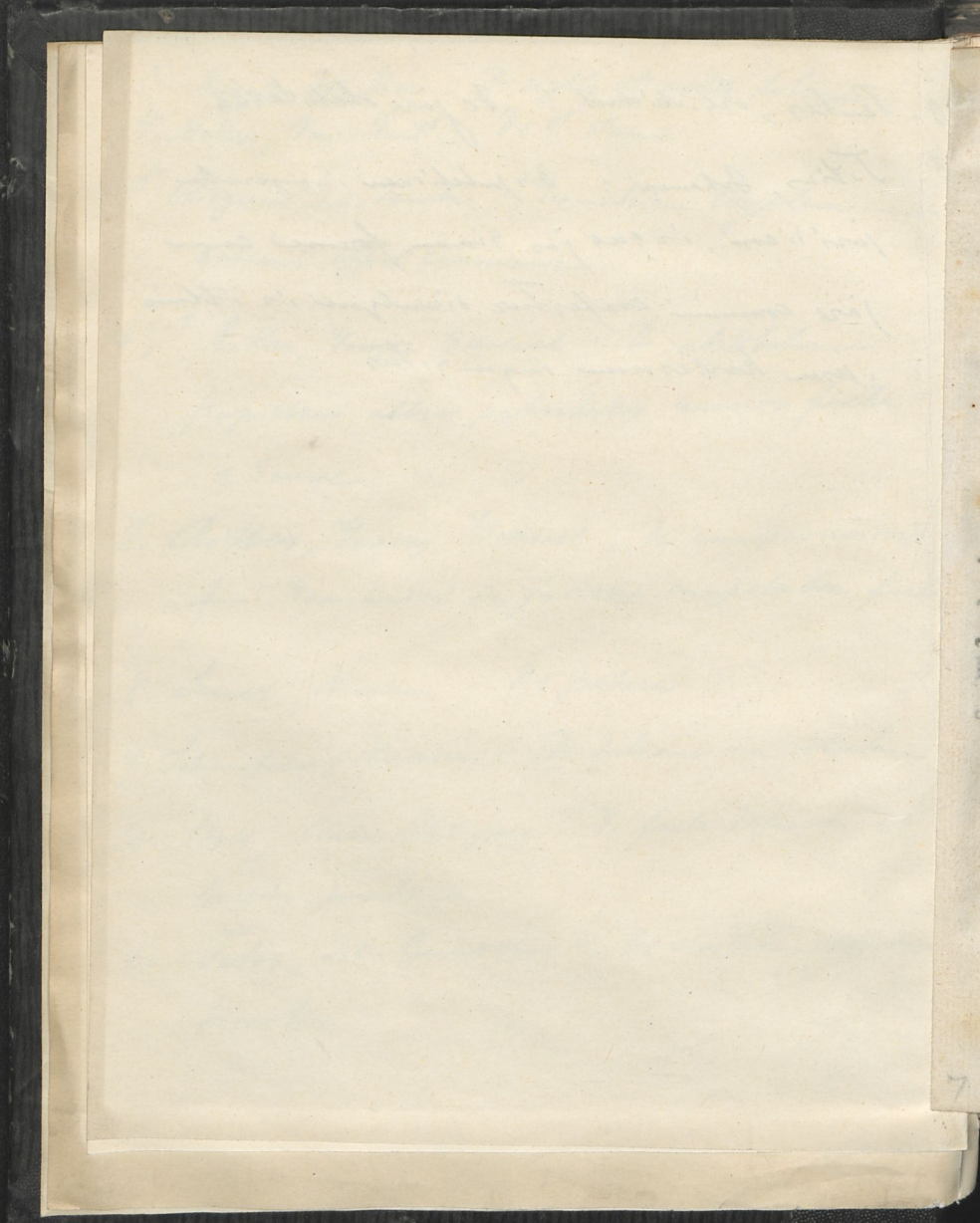
1. ^{1.} Engelstrahl, Johann Christoph: De eo, quod iustum est -
circa mutationem nominum. 3. Exempl.
2. Finckler, Ludovicus Gertorum: Vicesitales imag. jurisde,
sive gloriosissimi . . . nostri Fructu imperiale
capitulacionis insculptum unites additionum consi-
derationes.
3. ^{1. 2.} Langerbeck, Hermannus: De castigatione moderate
2. Exempl.
4. Lincker, Henricus: Sa Clem I de Vit. et. Hon. Cleric
Clericum artificem et negotiatorem . . . considerabit.
5. ^{1.} Rudelius, Guttardus: De adjecto. 2. Exempl.
6. Luernerus, Joh. Adamus: De multitudine inquisitionis.

1693.

1. ^{1.} Althaus, Siegfried: De leges mercurium tempore
in spacio mensuris. 2. Exempl.
2. Hitzelbrand, Henricus: De personis egregiis eorumque
juribus.

3. Meyses, Joh. Zim : De siglis et notis literarum
4. Moller, Fr. Guil. : De C. Famid.
5. Riegerus, Joh. Jacobus : Geometria legalis
soleni appellatur
- 6.¹² Ritter, Georg Gottlieb : De substitutione
pupillari ultra pubertatis aetate facta
2 Exempl
7. Ritter, Georg. Gottlieb : De compromissis
fori Germanici in iudicem competentem factis
8. Sauer, Nicolaus : De patria
9. Schaepfer, Henricus : De natione in solutum
10. Stoll, Paulus Philippus : De factis defuncti et
herede praestando
11. Tator, Joh. Benedictus : De civitate Comen
sibus

12. Tenker, Joh. Andr. : De jure statutaris.
13. Titius, Johann : Disputationes in angustis
jurislicis, in qua jus divinum forensi cum
jure communi conferatur simulque in illius
usum hodie non ingeritur.

177
10
54

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA,
DE
A D I E C T O,

GERMANIS:
Von denen in Obligationen, Contracten und Testamen-
ten angehängten Bedingnißen, in wieferne solche für
gültig oder ungültig zu halten sind.

Q V A M
IN ACADEMIA ALTDORFINA CELEBERRIMA,
P R O
LICENTIA DOCTORALI
ERVDITORVM EXAMINI SVBIECIT
GOTTHARD RVDELIVS,
COTBVS. LVSAT.
D. XVIII. IAN. MDCXCII.

I E N A E,
EX OFFICINA HELLERIANA, 1757.

I. N. D. N. I. C.

Thes. I.

ost Examina, legitimis U. J. Candidatis in hac LL. Nutrice, celeberrima Universitate Altdorfina, ante, quam ad capiendos honores Doctorales admittantur, subeunda, cum DEO feliciter exantlata, impetratamque ab Amplissimo Jctorum Collegio Inauguraliter disputandi Licentiam, placet pauca quædam, pro temporis, quo nunc includor, angustia, ingeniique, quo me metiri didici, modulo, cum in usum de ADIECTO Commilitonibus meis his thesibus publice proponere, non quidem quasi in hac materia me imprimis aliquid præstare posse considerem, sed quia illa mihi aliud agenti præter opinionem fortuito in manus incidit, & præterea, sive diversas res

A 2

& fa-

& facta, quæ in stipulationem deducuntur, siue ipsam personam, quæ solutioni adjicitur, siue solvendi locum & tempus aliasve circumstantias spectes, varia utilitate in controversiis forensibus non destituitur, memor commonitorii Pauli in l. 25. de liberatione legat. Ulpiani in l. 1. pr. de suspectis tutoribus, ipsius Justiniani Imperatoris in l. f. Cod. de fidejussor. et Imperat. Leon. in Nov. 46. ubi ita loquitur: *Quemadmodum ut quacunque alie res in communis vite usum assumantur, ipsarum commoditas facit, & quæ utilitatem aliquam adferunt, magnificimus: quæ vero ad nihil conducunt, contemnimus: sic omnino & ad legalium capitum compositionem nos accommodari oportebit, ut, quarum usus aliquis sit, qui bono quoquam rempublicam beet, hæc necessario & ferantur & honorentur: quarum vero usurpatio aut nullius momenti, aut mala sit, harum non modo non ratio habeatur, sed etiam è legum corpore exemptæ rejiciantur.*

Th. II. Dicitur autem Adjectus ab adjiciendo, quod obligationi in solutione recipienda voluntate debitoris à creditore sibi ipsi adjiciatur vel adjungatur, usque adeo, ut, dum adjecto huic solvitur, eidem creditori solvi videatur l. 59. de solut. ab ad & jacio, ea notione, qua pono significat, ut cum

cum fundamenta jacere dicimus. *Voss. in Etymolog. verb. jacio.* Licet enim præverbium *Ad* alias diversas habeat significationes, de quibus præter alios *Buchnerus in Thesauro Fabriano hac voce, Robigius Codic. Critic. lib. 12. cap. 3. Auson. Popma lib. 1. de different. verbor. sub lit. A., Augustin. Barbof. tractat. de diction. dict. 6. Job. Strauch. in Lexico particular. Jur. hoc vocab. & cum allegatis Stracch. tractat. de Adjecto part. 1. n. 2. seqq.* amplius videnti, heic tamen significat juxta, & exinde ipsum verbum compositum juxta jacere, ponere vel adjungere, quomodo & in *l. 7. famil. ercisc. l. 88. de hered. instit. l. 7. § 32. de Vulg. & Pupill. substit. coheres heredi adjici, qui in l. 14. §. 1. de Codicill. adjungi dicitur. conferatur Stracch. d. l. n. 4. seqq. & alias heic Francisc. Sarmient. Episcop. Astoricenf. Interpretat. selectar. lib. 7. cap. 14.*

Th. III. Describi potest, quod sit persona voluntate partium in conventionibus propterea simul adsumta, ut ipsi solvi possit. *Conf. Stracch. d. part. n. 31. seq.* Sunt qui loco generis vocem procuratoris substituunt, quos in eo imitari ideo volumus, quod in *l. 12. §. 1. § seq.* Adjectus à procuratore diserte distingvatur, & non acturum mandatum aliquod inter me & Titium contra hi intelligi possit.

possit, cum mihi aut Titio dari stipulor, quali mandato tamen procuratorem constitui ex *l. 1. de procurat.* incunctabile est, atque præterea mandatum re integra revocari iterum, adeoque creditor prohibere queat, quo minus procuratori solvatur, quod pariter in adjecto longe secus se habere, inferiora nos edocebunt, vid. omnino *Cujac. tract. 7. ad Africanum l. 38. pr. de solut.*

Th. IV. Causa Efficiens remota est ipsum Jus Naturæ & Gentium. Quum enim hoc ipsum ex mente *Grotii lib. 2. de J. B. & P. cap. 11. n. 18.* non impediatur, quo minus pro tertio per extraneum obligatio & actio acquiratur, modo is postea jus illud etiam acceptet, conf. *Scacc. de Commerc. §. 2. gloss. 7. n. 21. seqq.* id quod etiam hodie moribus receptum, & ita passim observari testantur *Cothm. Vol. 2. Resp. 54. n. 87. seq. Arnold. de Reyg. Thesaur. Jur. verb. stipulatio. n. 42. Mev. part. 4. decis. 112. & part. 8. decis. 439. Covarruv. 1. var. resolut. c. 14. Gomez. 2. variar. resolut. c. 11. Gutierrez. 2. practic. quest. 58. num. 16. seq.* pluresque alii, inprimis inter Mercatores, *Grænevoeg. ad §. 19. J. de inutil. stipul. Gudelin. de jur. noviss. Lib. 3. cap. 5. Christin. Vol. 1. Decis. 68. & 186. Hartmann. Pistor. Observ. 180.* multo minus resistet, si stipulator solutionem
à pro-

à promissore sibi faciendam in tertium quemcumque conferat, adeoque eo ipso eandem à promissore per tertium illum accipiat. Quid enim interest, mihi creditori an alii mea voluntate debitor meus solvat? *l. 4. Cod. & l. 49. ff. de solut.* Potissimum autem heic operatur Jus Civile, uti subsequencia amplius demonstrabunt.

Th. V. Distingvi quidem posset Adjectus & ratione adjicientium, & pro diversitate conventionum negotiorumque, in quibus adjicitur, & pro diversa conditione ipsorum Adjectorum aliisque respectibus varie, nobis tamen heic tantum curæ erit illa distinctio, qua Adjectus dividi solet à fine in eum, qui creditoris, & eum, qui debitoris, & eum, qui sui ipsius gratia solutioni recipiendæ adjicitur. Creditoris, si is tempore solutionis in loco contractus præsens esse vel nequeat vel nolit. Debitoris, ut ei solutio evadat facilior, quod in dubio præsumitur, *Straccha de Adject. part. 1. n. 35.* Ipsius Adjecti gratia, si is donationis vel eidem ex obligatione alia quadam præcedenti satisfaciendi causa interponitur *l. 131. §. 1. de V. O.* Licet enim nonnulli sibi habeant periculum, sua ipsius gratia Adjectum adsumi non posse, eo, quod hac ratione stipulator solutum repetere non queat, aliquid tamen

men humani illi patiuntur & manifesto committunt petitionem ejus, quod est in principio. Agnoscit simpliciter *l. 131. §. 1. de V. O.* donationis gratia Adjectum, cur non etiam Adjectum sui ipsius gratia? Potest constitui procurator in rem suam, quid impediret, quo minus quis solutioni suo emolumento adjiceretur? Et certe ex hoc fonte fluit illa quorundam divisio Adjecti in simplicem, & in rem suam. confer. *Alberic. de Rosate, Castrenf. Aretin. Alciat.* alique Comment. ad *d. l. 131. §. 1. de V. O. & Stracch. d. part. 1. n. 38. seq. ac part. 3. n. 82.*

Th. VI. Solutioni adjicere quem potest Creditor quilibet, potestate & voluntate stipulandi contrahendique ac solutionem recipiendi non destitutus. Nisi enim in stipulatore subsistat obligatio, Adjectio omnino vitiosa est *l. 11. de O. & A. conf. l. 11. 12. 13. de stipulat. servor. & ad d. l. 12. Cujac. l. ult. §. 7. verb. nisi quod ad me. de V. O.* Adjici autem ita possunt in una obligatione vel plures, vel unus, & quidem etiam is, cui alias ob gratias mentisque imperfectionem cum effectu liberationis ex parte debitoris solvi non potest. Imputet enim sibi adjiciens, cur talem adjecerit, & ei suum debitum solvi voluerit. Unde pupillo adjecto etiam sine tutoris auctoritate efficaciter solvi potest, *l. 11. de*

de solut. infantia quantumvis proximo ; in pupillo tamen sua ipsius gratia solutioni adjecto, DD. tutoris auctoritatem quoque requirunt. Et cum eadem ratio in furioso, mente capto, fatuo atque prodigo militat, quæ in pupillo, hi omnes quoque arg. l. 32. ad L. Aquil. æque poterunt adjici, ut pupillus, si adjiciens illorum conditionem non ignoret. Quod de his personis affirmatum est, multo magis in minoribus admitteatur. Tutoribus autem & curatoribus harum personarum, si fuerint adjectæ, quod recte possit solvi, probat l. 95. §. 7. de solut. Quod deportatus & servus possint adjici, ita, ut & illi soli, non domino, nisi servus consentiat, debitor efficaciter solvere queat, evincit l. 9. §. d. l. 95. §. 7. de solut. Idem DD. enunciant de Monachis, quum & alias pleraque de servis in Jure nostro constituta ad Monachos applicari soleant, de qua analogia amplius vid. Everhard. Top. legal. loc. 24. Stamm. de Servitut. person. lib. 1. c. 1. sequ. & Fellmann. de Jure in re §. ad rem cap. 5., quamvis superveniens servitus & Monachismus potestatem solutionem recipiendi infringat, uti infra videbimus. Filiusfamilias quin in sua stipulatione patrem, & hic vicissim filiumfamilias solutioni possit adjicere, non est dubitandum, & probat l. 56. §. 2. de

B

de V. O. cum l. 95. §. 5. de solut. ita, ut ibidem & patri, heic vero filio quoque recte solvatur. Si vero extraneus filium familias adjecit, illi soli, non etiam propter ipsum patri, recte solvitur, quia solutio quid facti, adeoque personam, cui primario fuit acquisita, sequitur l. 44. de Condit. & demonstr. & alias filius familias deterioris foret conditionis, quam servus adjectus, cujus domino sine ejusdem voluntate solvi non posse, ante evictum dedimus, quod absolum.

Th. VII. Perduellionis autem & criminis læsæ Majestatis rei, aliique, in quos solutio ipso jure non cadit, non possunt adjici, arg. l. 5. pr. §. 1. l. 6. §. 1. §. 1. 8. pr. C. ad L. Jul. Maj. conf. Sebastian. Gozzinus de Confiscat. bonorum concl. 24. Num abiens possit adjici, frustra fuit dubitatum. Quum enim Adjecto neque obligatio, neque actio per stipulationem acquiratur, nulla apparet necessitas, quæ adjiciendi præsentiam præcise requirat, de quo infra Thef. XVII. in fin. amplius videbimus.

Th. VIII. Adjici poterit quispiam solutioni in omnibus conventionibus, in quibus solutionis promissio intercessit, vid. l. 1. §. 3. de pact. etiam in contractibus consensualibus, realibus, & literariis. Quantumvis enim in l. 10. de solut. & plerisque

que alijs textibus, in quibus de Adjecto agitur, duntaxat stipulationis mentio fiat, illud tamen vel tantum exempli loco, vel quia Adjectio plerumque interveniente stipulatione fieri tum solebat, factum, vel in generali stipulationis significato vox hæc accipienda est, quam id propter etiam Pandecten & Saturam in *Paratit. ff. de V. O. Cujac.* appellat. conf. *Giphan. ad rubric. de V. O. num. 24.* Plane in donationibus quoque Adjectum adlumi posse, *l. 19. §. 3. de donat.* evincit. Dotis etiam solutioni quis adjici potest, non tamen donationis gratia, quum maritus ad dotem suo tempore restituendam sit obligatus, quod fieri non posset, si Adjectus dotem sibi solutam lucraretur. Vid. *l. 59. pr. de jur. dot.*

Th. IX. Illud heic nihil interest, res debita mobiles sint, sive soli, corporales, sive incorporales, extent, sive futurae sperentur, modo sint in commercio tum stipulatoris, tum Adjecti *l. 34. de V. O.* Uti enim res illæ in stipulatum aliaque contractuum genera deduci queunt: ita & per communem sensum earundem solutio in personam Adjecti conferri poterit, quum ejusmodi Adjectio non quidem se habeat ut accessoria obligatio, vim tamen suam omnem & robur ex persona stipulatoris

accipiat, adeoque in quibus causis & circa quas res stipulatio subsistit, in illis causis & circa illas res etiam Adjectionem ejusmodi subsistere necessum sit, & contra, si res, quarum ex earundem natura dominium non est, vel commercium stipulator non habet, vel quæ jam sua est, in stipulationem deducerentur, quia earundem stipulatio non subsistit, nec earum solutio & præstatio in Adjectum conferri posset, *l. ult. §. 7. de V. O.* Ex hoc apparet, subjicit ibi *sq. §. 8.* J. C. C. Cajus, *si diversa conditio in meam personam, diversa in Titii posita sit, nec in meam personam extiterit conditio, totam stipulationem nullius momenti futuram: extante vero mea conditione, si quidem Titii quoque conditio extiterit, poterit vel Titio solvi; si vero in illius persona defecerit, quasi non Adjectus habeatur.* conf. Alciatus in *Commentar. ad d. l. §. 7. & 8.* Commentatoresque alii. Illud singulare est, quod stipulatio & Adjectio nulla sit, ubi res in stipulatum deducta est extra commercium, & stipulator Adjectusque hoc ignoraverit, promissor vero scivit; in aliis enim negotiis, præsertim in emtione venditione hoc secus esse, observavit *Strauch. Jur. Justin. Dissertat. 4. tb. 9. & Dissertat. seq. tb. 5.* conf. *Lauterbach. Tr. Synopt. de contrab. empt. vendit. §. 1. tb. 7.*

Th. X.

Th. X. Quod in obligationibus dandi obtinet, obtinebit etiam in obligationibus faciendi, modo facta fuerint & naturaliter & moribus non impossibilia, & observentur reliqua, quæ in obligatione faciendi de jure & moribus observanda sunt. Unde legitima est conventio: mihi in meo solo, aut in Titii loco insulam ædificabis: & liberaturque promissor à nexu obligationis, si non in stipulatoris, sed Titii solo insulam ædificaverit. *l. 98. §. 6. de solut.* Subjicit ibidem Jctus Paulus objectionem quandam, sed & insimul ad eandem respondet, quam cum Cujac. in recitat. *solemnibus ad d. l. clarius proponat*, ipsius verba hec legere, operæ omnino pretium erit: *Nec obstat, ait, quod factum pro facto solvi invito non potest, sicut nec res pro re, l. 2. §. mutui. de reb. cred. l. si quis aliam. h. t. quia eo modo, quum reus ædificat in solo Titii, non solvit factum pro facto, sed ex duobus factis, que in stipulatum disjunctim deducita sunt, eligit promissor, quod mavult: in disjuncti vis electio est promissoris l. plerumque. §. ult. de jur. dot.* Hæc Cujac. ibidem. Ea tamen Adjectio in obligationibus faciendi frustranea est, quæ fit propter factum, quod Adjecto plane non potest acquiri. vid. *l. 5. Commun. præd. l. 5. de stipulat. servor. §. §. ult. J. de inutil. stipulat.*

Th. XI. Adjicitur autem tertius solutioni non per particulam conjunctivam *Et*, similemque aliam, hoc enim calu, si res dividua fuerit, non nisi pro parte dimidia valet stipulatio, stipulatorique adquiritur, quod in stipulationem est deductum, §. 4. *Instit. de inutil. stipul.*, pars autem altera & aliena deducitur, ut, (quemadmodum Jctus Pomponius in *l. 110. pr. de V. O.* loquitur) *quod extraneo inutiliter stipulatus sum, non augeat meam partem*; si res vel causa individua fuerit, Adjecti persona supervacuo accipienda erit, totaque res ad stipulatorem pertinebit *l. 64. de contrab. empt. & l. 139. de V. O. Locam. quest. Justin. 295. & Anton. Fab. ad d. l. 64. in decis.* sed per particulam disjunctivam & alternativam *vel, sive, seu, aut*, quæ ipsæ particula licet interdum & aliter accipiantur, regulariter tamen, naturaque sua ac proprie disjunctivæ sunt, post *VVebner. Ruding. Cardinal. Tusch.* aliosque, *Strauch. Lexic. particul. jur. & Barbof. Tractat. de diction. usufreq. sub dd. partic. atque Valentin. Gvilielm. Forster. lib. 1. observat. cap. ult.* Et licet particula *ve* aliquando, præsertim in dubia locutione, conjunctiva sit, non rarer tamen, & præcipue in hac materia disjunctiva est, *Strauch. d. Tract. partic. VE, & Barbof. eod.* Efficiet itaque hæc formula:

la : mihi aut Cajo, mihi Cajo dare spondes Ad-
 jectum, illa vero : mihi & Cajo vel cum Cajo non
 æque. conf. *Stracch. d. tractat. p. 4. q. 3. atque Cu-
 jac. ad l. 55. de V. O. & ad African. tractat. 7. ad l. 38.
 de solut.* Scilicet orationis copulativæ ea est vis
 & efficacia, ut summa inibi promissa pro numero
 personarum dividatur, perindeque habeatur, si
 mihi & Cajo decem stipulor, ac si mihi & Cajo si-
 mul decem stipulatus essem, id est, quinque mihi,
 & Cajo totidem. Et eo referri debet, quod ait Ju-
 lian. in l. 56. pr. de V. O. eum, qui ita stipulatur: mi-
 bi & Titio decem dare spondes? verosimilius est,
 semper una decem communiter sibi & Titio stipulari:
 sicuti qui legat Titio & Sempronio, non aliud intelli-
 gitur, quam una decem communiter duobus legare,
 conf. l. 56. de condit. & demonstrat. l. 11. §. 1. de duob.
 reis. & Cujac. ad d. l. 56. de V. O. Disjunctivæ ve-
 ro stipulationis ea est natura, ut mediante illa uni-
 cuique solidum acquiratur, nec pluribus summa in
 stipulatum deducta attribuatur, sed uni tantum, si
 alteri non detur. Erudite iterum Cujac. ad l. 118.
 §. ult. de V. O. *Conjunctio*, ait, facit nos pares, me &
 Titium, si dixerò, mihi & Titio dari: *disjunctio* fa-
 cit nos dispares, si dixerò, mihi aut Titio dari: nam
 in persona quidem mea consistit obligatio, in persona
 Titii

Titii solutio, non obligatio; hoc sermone: mihi aut Titio, Titius solutioni applicatur, quod fit utiliter, illo sermone: mihi & Titio dari, Titius obligationi applicatur, quod fit inutiliter. Hæc ibidem Cujac.

Th. XII. Illud hæc ratione ipsius solutionis & inde emergentis liberationis nihil interest, siue stipulator velit, ut eadem res solvatur Adjecto, quam ipse sibi est stipulatus, siue alia v. g. sibi decem, aut Titio Stichus, ita tamen, ut debitor solvendo Stichum non ipso jure, sed ope tantum exceptionis liberetur. *l. fin. §. 5. de V. O.* Quandoque enim eadem res, quæ debetur, solvitur ipsi creditori vel ejus voluntate alii, ipso jure extinguitur obligatio; quando vero aliud, quam debebatur, vel alii, quam cui debebatur, solvitur, liberatio tantum ope exceptionis contingit, quasi contra juris regulas ex æquitate & ob contrahentium consensum. *conf. l. 34. §. 2. & l. 98. §. 6. de solut. ac Giphon, add. l. ult. §. 5. de V. O. n. 20. seq. & Donell. eod. n. 3.* Quod tamen secus se haberet, si utraque res in personam stipulatoris conciperetur, tunc enim utraque etiam res ratione stipulatoris in obligatione, sed & insimul in electione promissoris foret, quam rem & cui solvere malit, adeo, ut si Titio Stichum, mox vero etiam stipulatori decem solverit,

rit, p̄missor Stichum, non quidem Adjecto, sed ipsi stipulatori, quasi rem indebitam, ejusdem voluntate Adjecto solutam, condicere queat, *d.l. 34. pr. de solut.* & ibi *Castrensis*, quo viro, ex Cujacii e- logio in recitat. *ad l. 56. §. 1. de V. O.* nemo Jctorum est peritior, nemo doctior, ac *l. 59. eod.*

Th. XIII. Nihil quoque impedit, quo mi- nus aliud tempus solutioni Adjecto faciendæ adji- ciatur. Plane in Adjecto, etiam maturius tem- pus, quam in Creditore, constitui potest, quo ca- su stipulatio id operatur, ut si Adjecto tempore sta- tuto non sit solutum, nihilominus deinceps stipu- latori solvi queat *l. ult. §. 6. de V. O.* Licet enim omnia fiant in tempore, nihil tamen fit à tempore, neque tempus efficit obligationem, sed differt tan- tum solutionem. *l. 46. pr. de V. O.* add. *Giphan. ad l. 44. de O. & A. n. 8.* Non obstat, quod hac ra- tione plus videatur esse in accessorio, quam in ipso principali, quum Adjectus obligationi non acce- dat, sed sit plane extra illam. vid. iterum *Giphan. ad d. l. ult. §. 6. de V. O.*

Th. XIV. Sed nec illud refert, stipulatus sibi quis fuerit solutionem pure, Adjecto vero in diem vel sub conditione, non tamen vice versa mi- hi sub conditione, Adjecto pure stipulari possum,
 C quia,

quia, nisi à me vim acceperit obligatio, adjectio nihil valere potest, sed tanquam accessio deficeret principali causa sublata, *d. l. ult. §. 7. de V. O. ibique Giph. num. 26. circa fin.* à me autem vim accipere non potest ante existentiam conditionis, dum, ubi sub conditione quis stipulatus fuerit, neque cessit, neque venit dies pēdente conditione *l. 213. pr. de V. S.* si vero Adjectio ita fiat, ut Adjecto adimpleta demum conditione solvatur, subsistet Adjectio, arg. *l. 9. pr. §. 1. qui potior. in pign.* Hoc tamen ita demum tractari potest, si evidenter apparet pure Adjecti persona adjuncta: alioquin cum ita stipulor: Si navis ex Asia venerit, mihi aut Titio dari spondes? Titii quoque persona sub eadem conditione adjici videtur, sunt verba Caji in *d. §. 7.* Regula enim est, ut, quæcunque apposta sunt in stipulatione, in primis si utraque dispositio unum eundemque finem respiciat, & circa eandem rem versetur, pertineant quoque ad Adjectum, nisi demonstrari queat. Sed numis, qui sibi pure, Adjecto sub conditione est stipulatus, statim agere poterit? Ita videbatur dicendum, cum ubi quis pure fuerit stipulatus, & cessit & venit dies *d. l. 213. pr. de V. S.* quo etiam facere videtur *l. 7. de duob. reis*
com.

constituend. quam in primis Bartolus heic urgeat. Sed quum per ejusmodi Adjectionem debitori electio concedatur, utrum ipsi stipulatori, an Adjecto velit solvere, non potest hic stipulator statim & ante, quam conditio Adjecto subjuncta vel existat vel deficiat, solutionem petere, *ne potestas debitori, utri velit, dandi auferatur*, ut loquitur Paulus in l. 21. de usu & usufructu. legat. quod secus est, ubi nulla debitoris est electio, de quo casu d. l. 7. de duob. reis loquitur: *Ex duobus reis promittendi enim, alius pure, alius in diem vel sub conditione obligari potest, nec impedimento erit dies aut conditio, quominus ab eo, qui pure obligatus est, petatur*, sunt verba Imp. in §. fin. 7. de duob. reis stipul. Alciat. ad d. l. ult. §. 7. de V. O. num. 10. seq. Ex quo apparet, si aliam conditionem stipulator sibi, diversam Adjecto apposuit, & illa non extiterit, quod tota stipulatio nullius momenti futura sit, ea vero sola adimpleta, etiam stipulatori soli, quasi nemo sit Adjectus, existente vero conditione utraque, utrique etiam, & stipulatori & Adjecto, recte solvitur d. l. ult. §. 8. & ult. de V. O. Dependet itaque hac ratione Adjectionis validitas ab eventu vel defectu conditionis stipulatoris, tanquam principalis, & exinde ut accessoria vel valebit vel evanescet, inutillisque

lisque principalis obligatio tacita consequentia vi-
 tiabit Adjectionem, sed non vice versa. *Giphan.*
laudat. loc. n. 27. seq.

Th. XV. Disquiri etiam heic solet, quid
 juris, si alia summa expressa reperitur in stipulante,
 alia in Adjecto? Distingvunt DD. an major ex-
 pressa in illo, an vero in hoc? Sin istud, iterum re-
 spiciunt, an minor summa in Adjecto sub conditi-
 one sit expressa, & majorem quis in pœnam stipu-
 latus, quo casu debitor Adjecto tempestive sol-
 vens, à tota obligatione liberatur. arg. *l. 118. §. ult.*
de V. O.; an vero simpliciter & sine tali respectu sti-
 pulatio facta, & debitor liberabitur quidem etiam
 à creditore quoad eam summam, quam Adjecto
 solvit, quoad reliquum vero, quod ultra stipula-
 tori promiserat, eidem adhuc obligatus remanet *l.*
98. §. 5. de solut. ubi iterum vid. *Cujac.* Non offi-
 cit, quod in obligatione alternativa solutio in uno,
 etiam minoris pretii & quantitatis, facta, totam ni-
 hilominus obligationem tollat, & liberationem
 plene ac quoad alterum quoque operetur, quia
 heic nulla obligatio alternativa subest, quum debi-
 tor Adjecto plane non sit obligatus, & præterea in
 ejusmodi alternativa quantitatis etiam minus dun-
 taxat in obligationem videtur deductum *l. 109. de*
V. O.

V. O. § l. 12. eod. ibique Donell. n. 5. omnino videndus, *Castrensis*, *Joh. Aretin.*, qui ibidem n. 7. debitorem majorem summam solventem, quicquid ultra minorem solvit sciens, donasse arbitratur. add. *Gædd. de contrab. stipul. c. 8. n. 201.* Sin vero inverso ordine major summa expressa in Adjecto, stipulatori vero promissa minor, e. g. isti viginti, huic decem, stipulatori decem solutis, liberatio equidem contingit, si autem Adjectus tantum totidem recepit, reliqua decem stipulatori adhuc exsolvenda erunt *d. l. 98. §. 5. de solut.* Ratio est, quia debitor nihil eorum fecit, quæ in obligationem deducta erant: neque enim stipulatori decem, neque Adjecto viginti solvit. Et licet Adjecto intuitu stipulatoris decem sint soluta, pro reliquis nihilominus eidem contra debitorem actio superest. conf. *Castrens. ad l. 34. de solut. & Stracch. d. tractat. part. 2. n. 56.*

Th. XVI. Quod de diversitate rerum supra fuit dictum, applicari etiam potest ad diversitatem factorum, uti quoque *Thes. X.* jam tum innuimus, si quis v. g. ita stipulatus fuerit: mihi domum in fundo meo, aut Titio molendinum in suo fundo ædificabis? Subsistet enim & heic stipulatio firmo talo; ita tamen, ut, si factum Adjecto promissum

sum tantum fuerit adimpletum, molendinū quē
 ejus fundo inædificatum, liberatio itidem non qui-
 dem ipso jure, sed tantum ope exceptionis contingat.
 Nec obest, quod quæ solo Adjecti inædifican-
 tur, solo cedant, Adjecti que dominio acqui-
 rantur, adeoque stipulator, cui tamen soli obliga-
 tio est acquisita, exinde nullum capiat emolumentum,
 quum hoc sibi ipsi imputare debeat stipulator,
 qui ita stipulatus fuit, & veluti in *Thef. V.*
 hoc demonstravimus, non ἀλόγως Adjectio etiam
 in solus Adjecti gratiam & compendium fieri
 queat.

Th. XVII. Illud adhuc ratione formæ circa
 hanc Adjectionem controverti possit, num scilicet
 heic præcisè requiratur, ut persona stipulatoris in
 stipulatione *Adjecto* præponatur, e.g. mihi aut Ti-
 tio: an vero stipulatio illa per omnia quoque sub-
 sistat, si persona *Adjecti* in stipulatione ante per-
 sona vero stipulatoris postonatur, hoc modo: Ti-
 tio, aut mihi? Certe JCorum Princeps, *Cujacius*,
ad l. 56. pr. de V. O. illum stipulationis adjectionis-
 que ordinem, & ut stipulator heic præponatur
Adjecto, præcisè videtur requirere, dum ait: *Sed*
ut Titius habeatur pro Adjecto soluti nis gratia, ne-
cesse est, me initium stipulationis facere à meipso,
nempe

nempe hoc modo, mihi aut Titio? vice enim versa
si stipulor Titio aut mihi? Titius pro Adjecto non ha-
betur l. Cajus. solut. matrimon. Et stipulatio illa, Ti-
tio aut mihi dari, omni ex parte nulla Et inutilis est,
quia hoc modo obligatio confertur in personam Titii,
quod fit inutiliter. Hæc ibidem Cuiac. Verum
enim vero quum (1) alias incivile putetur, scriptu-
ra quidem ordinem sequi, sperni autem testatoris vo-
luntatem §. 34. J. de legat. & ordo scripture non im-
pediat causam juris ac voluntatem l. 77. §. 12. de le-
gat. 2. nec ordo scripture spectetur, sed potius ex jure
sumatur id, quod agi videtur l. 6. de solut. & (2) præ-
posteratio temporis, uti Thes. XIII. monuimus, sti-
pulationem & Adjectionem non enervet, citerior-
que dies in Adjecti personam conferri queat, veluti:
mibi Calendis Februariis, Titio Calendis Januariis
l. ult. §. 6. de V. O. l. 98. §. 4. de solut. quia eo modo
petitio tantum & solutio confertur in longiorem
diem, obligatio autem statim nascitur, ipse Cuiac.
ad d. §. 4. , atque (3) ipsa allegata l. Cajus. 45. circa
fin. versic. sed dicendum est, solut. matrim. satis de-
monstret, formatam stipulationem Titio aut mi-
hi, ita posse accipi, ac si quis solito modo sibi aut
Titio stipulatus, adeoque Titius solutioni tantum
adjectus sit, uti etiam Petrus Barbof. add. l. 45. n. 1.
 Et 14.

Et 14. & Bald. Novell. de dot. privileg. 28. cum aliis annotaverunt, nos solam illam verborum præpositionem variare obligationem vel solutionem ita simpliciter non credimus, nisi de alia mente ipsius stipulatoris constaret aliunde. Illud tamen perinde non est, sive in contractu, sive post contractum quis ut Adjectus adsumatur, quum post contractum adsumtus in rei veritate non tam Adjectus sit, quam procurator. Ut tamen Adjectus etiam ipsi stipulationis negotio præsens sit, necessarium non erit, quum ipsi nullum jus acquiratur, modo sua sponte solutionem velit recipere. Si vero adjectioni interfuit, eidemque consensit, quia hac ratione de solutione recipienda tum quasi mandatum quoddam accepisse videtur arg. l. 6. §. 2. l. 18. Et 53. mandat. conf. Doct. Joh. Rudelius tom. 2. Consil. recent. f. Ct. consil. 38. n. 7. & consil. 52. n. 10. ad recipiendam solutionem etiam cogi possit. Stracch. d. tract. part. 3. n. 82. seqq. conf. ib. 7.

Th. XVIII. Uti vero stipulatio circa Adjectum se rite habere debet: ita quoque responsio quoad illum interrogationi congruere. Persona igitur Adjecti vel expresse & nominatim in responsione repetenda est, hoc modo: dabo tibi aut Titio, vel implicite & virtualiter ita designanda, ut
 cxiii

exinde nihilominus de mente respondentis appa-
re possit. conf. *pr. J. de exhered. lib. ibique Theo-
phil. in fin. verb. καὶ ἀπλῶς &c.* Sic qui stipulanti:
mihiaut Titio dabis? respondet simpliciter: da-
bo, etiam in Titium, tanquam in Adjectum eo
ipso consensisse videtur, dum in genere, & sine di-
stinctione affirmative respondet, arg. *l. 9. §. 5. de in-
terrog. in jur. fac.:* Neque enim necesse est, in re-
spondendo eadem omnia repeti, qua stipulator expres-
serit, sunt verba Imp. in §. 5. in fin. *J. de inutil. sti-
pulat.* conf. §. 17. *ibid.* & *l. 134. §. fin. de V. O.* Si
tamen interrogatus ita respondeat: tibi dabo, Ad-
jectus stipulationi in responsione ne quidem virtu-
aliter repetitur, imo magis exclusus videtur, adeo-
que etiam, quia Adjecto nulla solutio promissa est,
taliter Adjectus pro vero Adjecto haberi non
potest.

Th. XIX. Finis *Adjectionis* est solutionis
commoditas, partim in stipulatore, partim in pro-
missore estimanda, conf. *th. V. supra*, in primis cir-
ca cambia & alia commercia, utpote quæ vix ubi-
vis locorum commode exercerentur, si nemo solu-
tioni adjici posset. *Stracch. d. tractat. part. 1. n. 26.*
Scacc. de Commerc. §. 2. gloss. 7. n. 33. & *Marquard.*
de Jur. Mercator. lib. 2. c. 14. n. 7. seqq.

D

Th. XX.

Th. XX. *Adjectionis* Effectus concernunt
 vel ipsum *Adjectum*, vel principales contrahentes,
 stipulatorem scilicet & creditorem ex una, ac pro-
 missorem & debitorem ex altera parte. Effectus
 respectu ipsius *Adjecti* considerari possunt ut primi
 & orti. Primi denuo dispesci in negativos & posi-
 tivos. Effectuum negativorum primus est dene-
 gatio petitionis *l. 10. de solut.* accepto vocabulo pe-
 titionis heic non pro actione reali, quo significatu
 alias in *l. 24. de R. V. l. 178. §. 2. de V. S. l. 25. §.*
37. de O. & A. & aliis textibus accipitur, sed perso-
 nali, utpote ex obligatione, personalis actionis
 matre *§. 1. f. de act. & l. 42. §. 2. de procurat.* descen-
 dente. Quum enim *Adjectus* tantum solutionem
 recipiendi causa adjiciatur *l. 56. §. 2. de V. O.* nec ei
 per illam *adjectionem* obligatio ullumque jus
 aliud active acquiratur, *l. f. §. 3. eod.* necessario ex-
 inde sequitur, quod is etiam nullum jus suo nomi-
 ne agendi habere possit. Unde Ulpianus signan-
 ter in *l. 7. §. 1. de constit. pecun. si mihi aut Titio stipu-*
ler, Titio constitui suo nomine non posse Julianus ait:
quia non habet petitionem, tametsi solvi ei possit.
 conferatur Paulus in *l. 59. de solut.* Quin autem
Adjectus nomine stipulatoris & sui principalis, si ab
 eo ad hoc speciali mandato fuerit instructus, pro-
 misso.

missorem convenire, & ab eo debitum exigere possit, non est dubitandum, & hoc etiam inter Mercatores non est infrequens, cum allegatis. *Straccha d. tractat. part. 1. n. 43. seqq.* Arque hæc quoque ratio est, quare *Adjectus* cum efficacia protestari nequeat. Quum enim protestatio jus integrum conservare debeat protestanti, *cap. licet. X. de elect. Job. de Agusell. de Cesen. tractat. de protestat. n. 9.* nec ulla interponatur utiliter ab eo, cujus non interest fieri, *l. 13. Cod. de rescind. vendit. Martin. de Ve tractat. simili n. 5.* & vero *Adjecto* per illam adjunctionem nihil juris extra potestatem solutionem recipiendi contra promittentem & debitorem competat, ipsiusque regulariter, nisi fuerit *Adjectus* in rem suam, de quo superius *Th. V.* sub fin. agit, nihil inter sit, ipsi, an stipulanti solvatur, quilibet animadvertet, quod etiam *Adjectus* contra promissorem protestationem utiliter interponere nequeat. Si tamen etiam is nomine Principalis & stipulatoris protestari velit, omnino audiendus erit, quia ea protestatio ordinaretur ad instituendam actionem, quam illi competere incunctabile est. *Scacc. d. gloss. 7. num. 47. seqq. conf. Constant. Rogger. tractat. de protestat. §. congruit. n. 14. seqq.*

Th. XXI. Secundus effectus negativus est denegatio novationis *l. 10. de solut.* Vox novationis & generis & speciei est, quales plures alia, heic vero in generali & ea significatione accipitur, qua in *l. 1. pr. de novat.* definitur, ita scilicet, ut Adjectus sine mandato creditoris & stipulatoris, ad quem ea res pertinet, obligationem novare non possit, sive novatio fiat manente eadem persona, qualis novatio in specie & à quibusdam id propter specifica novatio appellari solet, sive nova persona interveniat, quæ delegatio dicitur. Quia enim per novationem prior actio plane interit, & nova substituitur *l. 2. Cod. de execut. rei judic.*, per delegationem autem prior debitor plane è nexu dimittitur, & sic aliud, quam quod ab initio in stipulatum est deductum, solvitur, neutrum hoc sibi vindicabit Adjectus, ut qui ab initio eum in finem conventioni adjicitur, ut id, quod revera debetur, à debitore accipiat. Unde notanter Paul. in *l. 10. de novat. cui recte solvitur, is etiam novare potest, excepto eo, si mihi aut Titio stipulatus sim: nam Titius novare non potest, licet recte ei solvitur; & Cellus in l. 25. eod. non idcirco novare veterem obligationem quisquam recte potest, quod interdum recte ei solvitur. Nam et bis, qui in nostra potestate sunt, quod*
ab

ab his creditum est, recte interdum solvitur; cum nemo eorum per se novare priorem obligationem jure possit. conf. Briffon. lib. 2. de solut. & liberat. tit. de novat.

Th. XXII. Tertius effectus negativus excludit acceptilationem *d. l. 10. de solut.* Est autem acceptum ferre idem ac confiteri, se accepisse, quod non accepit *l. 35. de pign. act. l. 48. §. 1. de jur. dot. & l. 89. de solut.* ita ut liberatio debitori contingat, etsi res debita soluta non sit *l. 19. §. 1. de acceptilat.* Ratio hujus exclusionis est, quod vix receptum sit, ut re diversa in personam Adjecti collata & postea soluta, liberatio contingat *l. ult. §. 5. de V. O. conf. superiorem Tb. XII.*, adeoque multo minus ejusmodi imaginariam & fictam solutionem liberatio consequi possit. Accedit, quod aliud pro alio invito creditore solvi nequeat, *l. 2. §. 1. de reb. cred.* contingeret autem hoc ipsum, si acceptilatio Adjecti adjicientis debitorem liberaret. Idem dicendum putamus de acceptilatione, quæ fit interveniente ex promissione, de qua Ulpian. in *l. 4. de condict. caus. dati* & celeberrimi Spanhemii Epistola de *acceptilationis fabula* videri poterit.

Th. XXIII. Licet vero in *d. l. 10. de solut.* hæc tria tantum Adjecto denegentur, nullum tamen

men est dubium, quin eidem etiam donatio, argi
l. 7. §. 2. de donat. fidejussoris & pignoris acceptio
 debiti que proprio nomine facta constitutio sint
 denegata *l. 23. de fidejuss. & l. 7. §. 1. ac l. 8. de Consti-*
tut. pecun. vid. *Cujac. ad l. 38. de solut. & l. 27. de*
pac. licet in Adjecto anomalo & in rem suam &
 hæc talia admitterentur. Sic nec cessionem locum
 heic habere credimus, sive illa consideretur active
 sive passive. Quum enim per eandem active jus
 quoddam in alium transferri soleat, eo autem Ad-
 jectus heic destituatur, nullum quoque cedere pot-
 erit. Et licet cessio passive alias sit vice solutionis,
 attamen nec ista heic admittitur, quia verbum so-
 lutionis proprie & eo significatu, qui est in *l. 40. §.*
46. pr. de solut. accipitur, magisque ad nummo-
 rum solutionem, quam substantiam obligationis
 refertur. Non obest, quod etiam cessio instar da-
 tionis in solutum obtineat, liberationem que debi-
 tori pariat *l. 54. de solut. & l. 176. de V. S.* quia heic
 propria & rei ipsius debite solutio requiritur. conf.
Joh. à Grass. de cess. jur. & action. §. 4. num. 1. seqq.
& Lenz. tractat. simili. cap. 6. membr. 11.

Th. XXIV. Positivus effectus ex parte Ad-
 jecti, & quidem per particulam exclusivam, *tan-*
tum, in *d. l. 10. de solut.* constituitur solutionis rece-
 ptio,

ptio, in eo vocis solutionis significatu, quem ante designavimus. Tunc enim demum heic obligatio tollitur, quando idem, quod debetur, & ei, cui debetur, solvitur *l. 107. de solut. l. 12. Cod. eod. & pr. 7. quib. mod. toll. oblig.* Illud heic nihil interest, sive solutionem fieri Adjecto sciat stipulator, sive ignoret, consentiat, an non, *l. 106. de solut.* Quia enim stipulatio certam conditionem & formam ex voluntate contrahentium accepit, & interest debitoris, pluribus creditoribus posse solvere, hæc ipsa facultas eidem auferri non debet, nec potest, arg. *l. 74. §. seq. de R. I. cap. 32. de R. I. in 6to, ac l. 5. Cod. de O & A.* Non interest quoque, an solvatur Adjecto ante tempus, an post ejus lapsum, *l. 94. §. 4. de solut.* siquidem Adjectio etiam temporis pro reo est ac debitore, non pro creditore ac stipulatore, *l. 41. §. 1. de V. O.* totumque medium tempus ad solvendum liberum promissori relinquitur, *l. 38. §. 16. eod.* id quod non contingeret, si, cum solvere velit, ante diem non posset, quam Juris sententiam *Isidor. Pelusiota Lib. 1. Epist. 114. & Lib. 2. Epist. 212.* eleganter ad tempus resurrectionis Salvatoris nostri transtulit, dignus omnino, qui videatur, conf. alias heic *Stracch. d. tract. part. 3. n. 131. seqq.* Illud etiam heic nihil refert, sive Adjectus sit furiosus, pupillus

pillus vel alias ad solutionem inhabilis, de quo
 supr. *th. 5.* Nec solutioni impedimento erit, si debi-
 tor se creditori soluturum specialiter constituerit,
l. 59. de solut. quia Adjecti additio in constituto re-
 petita creditur, quoties is in secunda obligatione
 expresse non excipitur, aut constitutio soli princi-
 pali nominatim facta non apparet. Illud expedi-
 tum est, quod non solum res debitoris propria sol-
 vi debeat *l. 17. & 46. de solut.* sed etiam debitum in-
 tegrum, *l. 9. Cod. de solut.* quum particularis solu-
 tio plurima habeat incommoda, *l. 3. famil. ercisc.*
 & alias regulariter non admittatur, *l. 41. §. 1. de u-*
sur. & l. 4. §. 6. de stat. lib. Carpzov. Jurisprud. Ro-
man. Saxon. part. 2. Constit. 28. d. 13. Freyer. de so-
lut. cap. 7. n. 3. seqq. & Gregor. Bernhard. disquisit.
legal. qu. 2. nisi pars debiti nondum ad liquidum
fuerit deducta, Carpzov. lib. 5. Resp. 99. n. 8. seqq.
 aut debitor sine sua culpa ad eas incitas redactus, ut
 solidum una vice offerre nequeat, de qua exceptio-
 ne vid. *Recess. Imper. ult. §. Soviel num die Capi-*
talien. 172. & ibi Habn. ad num. 3. n. 30. seqq. atque
Mev. in Norm. Equitat. c. 4. sect. 9. num. 4. de aliis
pluribus Frider. de Contin. caus. lib. 3. n. 6. & Negu-
sant. de pign. part. 5. membr. 3. part. 2. num. 20. seqq.
 Hæc enim quoad ipsum creditorem locum inve-
 niunt,

niunt, adeoque etiam in Adiecto, per quem isti solvitur, obtinebunt. Unde fortasse non inepte quis statuet, posse etiam debitorem pecuniam oblatam deponere, eaque depositione, cætera si fuerint paria, de quibus vid. *Georg. Schultz. tractat. de Oblat. obfign. ac deposit. cap. 2. 3. & 4.* à creditore liberari, *arg. l. 12. pr. de solut. Schultz. d. cap. 2. n. 6.* Quantumvis enim hæc depositio creditori fortean incommoda sit, sibi tamen illud imputabit, quia talem Adjectum elegit, & intelligere potuit, eundem & sibi prodesse, & nocere quoque posse. Si tamen pars tantum, creditore expresse non dissentiente, Adjecto fuit soluta, perinde erit, an residuum ipsi quoque, an stipulanti postea solvatur, & vice versa, quum qui voluit, ut alicui totum solvatur, etiam voluisse censeatur, ut eidem pars solvatur *l. 71. pr. de solut. Card. Tusch. Practic. Conclus. lit. A. conclus. 179. n. ult.*

Th. XXV. Contingit autem per hanc solutionem Adjecto factam, uti *Th. XII.* etiam innuimus, debitori liberatio aliquando ipso jure, nonnunquam ope tantum exceptionis. Ipso jure, quando illud, quod creditori, eodemque modo & sub ea qualitate, qua eidem præstari debebat, Adjecto solvitur; ope exceptionis vero, ubi alia res factum-

E

ctum-

Etumque aliud, quam stipulatori erat promissum;
 solum fuit *l. ult. §. 5. de V. O. conf. l. 44. §. 4. de
 O. & A. Aretin. ad d. §. 5. notab. 1. & Giph. ad d.
 l. 44. n. 40. seq.* ubi hanc rationem differentia hujus
 reddit, quia, inquit, quod in obligatione est, nempe
*100. mibi promissa, non est solum, sed homo, qui
 non fuit in obligatione. Jam vero cum non ipsum
 solvitur, quod est in obligatione, sed aliud pro eo, non
 fit liberatio ipso jure, per exceptionem tamen defendi
 potest.* Hæc ibidem Giph. conf. Cujac. ad *l. 55.
 de V. O.* Scilicet quum omnia, quæ agimus &
 aliquem juris effectum habere debent, à nostra
 persona initium sumant *l. 11. de O. & A.* res autem
 ista vel factum diversum, quod Adjecto est præ-
 standum, à persona creditoris initium non capiat,
 liberationi isti etiam, quæ post præstationem illius
 alias debitorem solventem sequitur, Jus Civile ita
 nequit simpliciter adistere, utpote quod stipula-
 tionem alteri factam non attendit; quia tamen ni-
 hilominus & stipulantis & promittentis mutuo
 consensus de facto vel re alia Adjecto præstanda in-
 tercessit, & stipulatio certam formam habet, quam
 stipulator immutare non potest. *l. 12. §. 3. de solut.*
 hinc si is nihilominus, solutione jam tum Adjecto
 facta, à debitore debitum exigere velit, ex æquitate debi-

debitōri merito conceditur exceptio, quia solvit eū
voluntate ejus, & creditor illud actione mandati
ab Adjecto iterum potest reperere, arg. l. 24. pr. §
59. de solut. post Bartol. in l. 1. de pact. Stracch. dict.
tractat. p. 2. n. 7. seqq.

Th. XXVI. Ortus effectus respectu Adje-
cti est actio stipulatori adversus Adjectum compe-
tens ad restituendum id, quod ipsi à debitore solu-
tum est. §. 4. J. de inutil. stipulat. l. 131. §. 1. de V. O.
& l. 98. §. 5. de solut. Quæ autem actio heic locum
inveniat, inter antiquiores Jctos non conveniebat.
Nobis herciscendæ familiæ judicio heic agere & di-
stingvere placet, an mandatum inter stipulatorem
& Adjectum intervenerit, sive illud fuerit expres-
sum, sive tacitum, & mandati actionem stipulatori
contra Adjectum competere credimus *dd. text.*,
sio neutrum horum intervenisse probari possit, ne-
gotiorum gestorum actionem stipulatori defende-
mus, arg. §. 1. J. de Obligat. quæ quasi ex contract.
vid. heic omnino Straccha d. tractat. part. ult. num.
1. seqq. Quantumvis autem laudati textus inter
hæc phænomena moralia ita explicite non distin-
gunt, in Jure tamen nostro ita insolens non est, ut
ejusmodi textuum generalitas de habilitate limita-
tionem recipiat. *Barbof. Locupletat. Lib. 7. cap. 2.*
axiom. 3. E 2 Th.

Th. XXVII. Effectus hujusmodi Adjectio-
nis ex parte ipsorum Principalium contrahentium,
& quidem debitoris, est liberior facultas se ab obli-
gatione, qua stipulatori erat obstrictus, liberandi,
quæ ex ipsa stipulationis forma concessa; ex parte
vero creditoris, si Adjecto fuit solutum, impoten-
tia contra debitorem amplius agendi, nisi forte rei
promissæ & præstitæ aliquid abest, aut præstanda
venit evictio, tunc enim stipulator adhuc contra
debitorem agere, ipsamque rem denuo petere pot-
est, licet non eandem denuo, sed saltem jus, quod
ei deest, consequatur. *l. 33. de solut.* Nec enim so-
lutus videtur fundus, qui evictus est jure domini
vel pignoris *l. 3. pr. de action. empti*; quin & non-
dum evicto fundo agere poterit, ut sibi de evictio-
ne caveatur, *l. 27. de solut. & l. 131. de V. O. conf.*
Cujac. add. l. 33.

Th. XXVIII. Extingvitur hæc Adjectio
morte, non quidem ipsius stipulantis, quum solu-
tio semel in Adjectum collata, & à debitore sit pro-
missa atque post mortem etiam stipulatoris Adje-
cto fieri queat *l. 45. solut. matrimon.* aliaque condi-
tio sit procuratoris, alia Adjecti, sed ipse Adjecti.
Licet enim alias conditio obligationis ex persona
heredum non immutetur, *l. 2. §. 2. de V. O.* illa ta-
men

men regula ideo huc applicari nequit, quia nihil obligationis in Adjecto est, nec etiam heic substantia obligationis immutatur, sed tantum commodum solvendi aufertur. Sententiam autem nostram probat expressus textus in *l. 55. de V. O.* & illa ratio, quod in Adjectum duntaxat conferatur solutio, quæ meri est facti, quod in heredes transitorium non est *l. 44. pr. de condit. & demonstr.* Excipiunt heic nonnulli Adjectum sub nomine dignitatis & officii, quod heic non exputabimus. Idem dicendum de Adjecti secutura civili morte & conditione fortunaque in deteriores statum deducta, *l. 38. de solut.* quum tacite inesse hæc conventio stipulationi videtur, si in eadem causa maneat. Non obloquitur *l. 95. §. 6. de solut. & l. 56. §. 2. de V. O.* quæ agunt de capitis diminutione tempore stipulationis jam tum præsentis, quum *d. l. 38. de solut.* agat de capitis diminutione post adjectionem superveniente. *Cujac.* ad utramque legem oppositam. *Alciat. ad d. l. 56. §. 2. de V. O. n. 3. seq.* distingvit inter filium & extraneum. *Zaf. eod. n. 10.* inter capitis diminutionem in melius & deterius, aliter *Strauch. Dissert. 17. th. 3. in fin.* vid. omnino *Hieronym. de Oroz. de Apicibus Jur. lib. 2. cap. 13. n. 6. seqq.* Huc etiam supra *Tb. VI.* retulimus subsequutum Mo-

nachismum Adjecti, cujus ratio in solo apricatur. Redditur enim hoc modo creditori difficilior repetitio, quum Monasteria notorie libentius accipiant, quam solvant. conf. *Alteserr. Ascetic. lib. 10. cap. 6.*

Th. XXIX. Exspirat quoque Adjectio, si stipulator cum debitore licet est contestatus. Per litis contestationem enim novus quasi- contractus inducitur, *l. 3. §. 11. de pecul.* causaque stipulatoris potior evadit, *l. 57. §. 1. de solut. l. 10. de fidejuss. Cujac. ad l. 38. de solut. §. l. 55. de V. O.* Sed & consensu contrahentium revocari potest Adjectio. arg. *l. 35. de R. J.* non tamen unius. *Scacc. d. Gloss. 7. n. 77. seqq.* Quod solutione vel Adjecto vel Principali facta extingvatur Adjectio, est in confesso omnium. Sed finiendum tandem cum eo, cum quo exorsi sumus, cui etiam pro praestita divina adfidentia sit laus, honor & gratiarum actio in sempiterna secula.

F I N I S.

CO-

COROLLARIORVM

LOCA ADIECTA.

I.

Procurator post Litis Contestationem fit Dominus, etiam hodie.

II.

Pignore à creditore reddito, pignus censetur remissum, non debitum.

III.

Sponsa secuto matrimonio arrham non retinet.

IV.

Tutor honorarius privata conventionione contutorum non constituitur.

V.

Testamentum iudiciale à Testatore

tore receptum non censetur muta-
tum.

VI.

*Nec opus est, ut in testamenti
judicialis oblatione adsint Scabini,
sed sufficit solius judicis præsentia.*

SOLI DEO GLORIA.

Altdorf, Diss., 1692-93

f
56.

VJ 17

14

DISSERTATIO INAUGVRALIS IVRIDICA,
DE
A D I E C T O,

GERMANIS:
Von denen in Obligationen, Contracten und Testamen-
ten angehängten Bedingnißen, in wie ferne solche für
gültig oder ungültig zu halten sind.

Q V A M
IN ACADEMIA ALTDORFINA CELEBERRIMA,
P R O
LICENTIA DOCTORALI
ERV D I T O R V M E X A M I N I S V B I E C I T
GOTTHARD RVDELIVS,
C O T B V S . L V S A T .
D. XVIII. IAN. MDCXCII.

I E N A E,
EX OFFICINA HELLERIANA, 1757.

1692 56